

17.

Rozporządzenie Ministra Sbarbu

z dnia 6 grudnia 1924 r.

o uprawie tytoniu w r. 1925.

Na podstawie art. 6 i 7 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 47 poz. 409) o monopolu tytoniowym zarządza się co następuje:

§ 1. W r. 1925 uprawa tytoniu dozwolona jest w następujących rejonach uprawy tytoniu:

I. W województwie stanisławowskim, w powiatach: horodeńskim, kołomyjskim, kosowskim, peczeniżyńskim, rohatyńskim, śniatyńskim, stanisławowskim i tłumackim.

II. W województwie tarnopolskim, w powiatach: borszczowskim, buczackim, czortkowskim, husiatyńskim, podhajeckim, skałackim, tarnopolskim, trembowelskim, zaleszczyckim i zbaraskim.

III. W województwie wołyńskim, w powiatach: krzemienieckim, dubnowskim, zdołbunowskim, rówieńskim i w południowej części powiatu łuckiego, po linię kolei Kowel-Zdołbunowo.

IV. W województwie białostockim, w powiatach: grodzieńskim i wołkowyskim.

V. W województwie pomorskim, w powiecie grudziądzkim.

VI. W województwie śląskiem, w powiecie rybnickim.

§ 2. Na oznaczonym powyżej obszarze uprawy tytoniu może uprawiać tytoń tylko rolnik, który otrzymał urzędowe pozwolenie na tę uprawę.

Udzielenie pozwolenia na uprawę tytoniu zależnym jest od następujących wymogów:

1. ogólna przestrzeń gruntu, zgłoszona pod uprawę w gminie, w której okręgu dozwolona ma być uprawa, obejmować musi najmniej 2 ha.

2. przestrzeń gruntu, zgłoszona pod uprawę przez jednego rolnika nie może być mniejsza niż 500 m² w jednej nierozdzielonej całości.

§ 3. Na obszarach, położonych poza rejonami uprawy tytoniu, oznaczonymi w § 1 Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego może zezwolić według swojego uznania na uprawę tytoniu:

a) rolnikom, którzy zobowiążą się uprawiać tytoń na przestrzeni 2 ha gruntu w jednej nierozdzielonej całości,

b) w miejscowościach (we wsiach, osadach, kolonjach), w których zostanie zgłoszona pod uprawę tytoniu przestrzeń obejmująca ogółem przynajmniej 3 ha gruntu; w tym wypadku przestrzeń gruntu zgłoszona przez jednego rolnika winna wynosić najmniej 500 mtr.².

§ 4. Pozwolenie na uprawę tytoniu otrzymać mogą ci rolnicy, którzy wedle obowiązujących ustaw mogą zawierać ważne umowy i których rozporządzenie niniejsze od uprawy tytoniu nie wyklucza.

Od uprawy tytoniu są wykluczone:

a) osoby zasądzone za przemytnictwo lub za przekroczenie przepisów ustawy o monopolu tytoniowym,

b) osoby, które nie zastosowały się do postanowień rozporządzenia z dnia 6 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 3, poz. 20) o uprawie tytoniu w r. 1924 lub do zarządzeń wydanych przez organa skarbowe względnie Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego w przedmiocie uprawy tytoniu.

§ 5. Do udzielania pozwoleń na uprawę tytoniu powołane są:

1. dla obszarów, wymienionych w § 1, ust. I i II—Inspektorat Uprawy Tytoniu w Zabłotowie względnie podległe mu Urzędy Wykupu Tytoniu w Borszczowie, Jagielnicy i Monasterzyskach.

2. dla obszaru, wymienionego w § 1, ust. III — Urząd Wykupu Tytoniu w Krzemieńcu.

3. dla obszaru, wymienionego w § 1, ust. IV — Dyrekcja Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych w Grodnie.

4. dla obszaru wymienionego w § 1, ust. V — Dyrekcja Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych w Grudziądzu.

5. dla obszaru, wymienionego w § 1, ust. VI — Dyrekcja Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych w Krakowie.

6. dla reszty obszarów państwa—Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 6. Zgłoszenia o pozwolenia na uprawę tytoniu należy składać w wymienionych w poprzednim §-ie urzędach względnie państwowych fabrykach wyrobów tytoniowych wprost lub za pośrednictwem miejscowych zarządów gminnych najpóźniej do dnia 15 kwietnia 1925 r.

Zgłoszenie ma zawierać:

- a) imię i nazwisko zgłaszającego się,
- b) miejscowość, gminę, powiat,
- c) przestrzeń gruntu, przeznaczoną pod uprawę,
- d) dokładne określenie gruntu, przeznaczonego pod uprawę,
- e) gatunek tytoniu, który zgłaszający zamierza uprawiać,
- f) pochodzenie nasienia, użytego do uprawy ewent. żądanie dostarczenia nasienia przez Zarząd Monopolu Tytoniowego,
- g) oświadczenie zgłaszającego się, że obowiązuje stosować się do przepisów i zarządzeń dotyczących uprawy tytoniu, tudzież odsprzedać całą ilość zebranego tytoniu Skarbowi Państwa po cenach taryfowych, które ustanowi Minister Skarbu.

§ 7. Wójtowie (naczelnicy gmin) mają złożone u nich zgłoszenia przedłożyć łącznie wszystkie z każdej gminy urzędowi względnie państwowym fabrykom wyrobów tytoniowych powołanym do wydawania pozwoleń na uprawę tytoniu najpóźniej do końca kwietnia 1925 r.

§ 8. Urzędy względnie państwowe fabryki wyrobów tytoniowych powołane do wydawania pozwoleń na uprawę tytoniu winne:

- a) w razie, jeżeli przeciw udzieleniu pozwolenia nie zachodzi żadna przeszkoda lub wątpliwość, wydać jaknajrychlej pozwolenie,

- b) w razie, gdy przeciw udzieleniu pozwolenia zachodzą przeszkody, załatwić natychmiast zgłoszenia odmownie,
- c) w razie, gdy zachodzą wątpliwości co do istnienia przeszkód przeciw udzieleniu pozwolenia, bezzwłocznie przeprowadzić odpowiednie dochodzenia w porozumieniu z właściwym organem kontroli skarbowej i stosownie do wyniku tych dochodzeń zgłoszenie załatwić.

Wydanie pozwolenia na uprawę tytoniu względnie odmowne załatwienie zgłoszenia winno nastąpić bezwarunkowo tak, żeby zgłaszający otrzymał odpowiedź na zgłoszenie najpóźniej do dn. 15 maja 1925 r.

Odpowiedzi na zgłoszenia należy doręczać za pośrednictwem wójtów (naczelników gmin), sołtysów, lub przez organa Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

O każdym udzielonym pozwoleniu na uprawę tytoniu należy zawiadomić właściwy terytorjalnie organ kontroli skarbowej.

§ 9. Urzędy względnie państwowe fabryki wyrobów tytoniowych, powołane do wydawania pozwoleń na uprawę tytoniu, mają do dnia 1 lipca 1925 r. przedłożyć Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego wykaz udzielonych pozwoleń. Wykaz ten, zestawiony według powiatów, ma zawierać miejscowość, gminę, przestrzeń gruntu zgłoszoną pod uprawę tytoniu w każdej miejscowości i gatunek tytoniu do uprawy zgłoszonego.

§ 10. Plantator, przyjmując pozwolenie na uprawę tytoniu, poddaje się tem samem urzędowej kontroli, oraz przepisom i zarządzeniom, dotyczącym uprawy tytoniu.

Przy urzędowych czynnościach organów kontrolujących uprawę, obowiązany jest plantator, albo osobiście być obecnym, albo upoważnić do zastępstwa inną osobę, a w razie potrzeby być przy tych czynnościach osobiście pomocnym lub też dostarczyć robotników, tudzież udzielać wszelkich wyjaśnień.

§ 11. Pozwolenie na uprawę tytoniu ważne jest tylko dla tej osoby, na której nazwisko opiewa i tylko dla gruntu i przestrzeni, oznaczonych w pozwoleniu.

§ 12. Pozwolenie na uprawę tytoniu może być wyjątkowo przeniesione na inną osobę w następujących wypadkach:

- a) gdy podczas uprawy zajdzie zmiana w osobie użytkowcy gruntu, na którym tytoń jest uprawiany, a to wskutek sprzedaży, wdzierżawienia i t. p., natenczas osoba, która otrzymała pozwolenie obowiązana jest o zasłej zmianie donieść, przedkładając pozwolenie do dni 8-miu organowi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego powołanemu do nadzorowania uprawy tytoniu. Organ ten uwidoczni zmianę w osobie plantatora w pozwoleniu i doniesie o niej urzędowi, który pozwolenie wydał. Przez przyjęcie pozwolenia przez nowego użytkowcę gruntu przechodzą na niego wszystkie prawa i obowiązki połączone z posiadaniem pozwolenia,

- b) gdy posiadacz pozwolenia umrze, pozwolenie przechodzi na jego spadkobiercę lub następcę prawnego. W tym wypadku nie jest wymagane doniesienie o zmianie w osobie plantatora.

§ 13. Gdy plantator zmienia grunt, zgłoszony pod uprawę, na inny, obowiązany jest, o tem donieść najpóźniej do dnia 15 czerwca 1925 r. organowi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, powołanemu do nadzoru plantacji. Organ ten uwidoczni tę zmianę w pozwoleniu na uprawę.

§ 14. Gdy plantator zmniejsza lub zwiększa przestrzeń gruntu, w pozwoleniu oznaczoną, obowiązany jest zawiadomić o tem najpóźniej do dnia 15 czerwca 1925 r., organ Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego powołany do nadzoru plantacji, który uwidoczni te zmiany w pozwoleniu.

§ 15. Zmniejszenie przestrzeni gruntu do uprawy zgłoszonego przez gminę lub plantatora poniżej najmniejszego wymiaru, oznaczonego w § 2, może pociągnąć za sobą, o ile nie zostanie usprawiedliwione, wykluczenie gminy względnie plantatora od uprawy tytoniu w roku następnym, a nadto dla plantatora karę konwencjonalną w wysokości 10% ceny wykupna za odstawiony surowiec tytoniowy.

Jako usprawiedliwienie niedotrzymania najmniejszej przepisanej przestrzeni będzie uważane przedstawienie przez gminę względnie plantatora dowodu, że poczyniono przygotowania do uprawy tytoniu w oznaczonym rozmiarze, że jednak nie można było przeprowadzić uprawy w tym rozmiarze wskutek wydarzeń, którym plantator nie mógł zapobiec n. p. posucha, powódź, i t. p.

O tych wypadkach obowiązany jest wójt (naczelnik gminy) względnie plantator donieść w przeciągu 3 dni organowi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego powołanemu do dozoru plantacji, który to organ usprawiedliwienie to w pozwoleniu na uprawę tytoniu zanotuje.

§ 16. Osoba, która zrzeka się pozwolenia na uprawę tytoniu, obowiązana jest to pozwolenie najdalej do 30 czerwca 1925 r. złożyć organowi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego powołanemu do nadzoru plantacji, a tenże organ zwróci je urzędowi, który to pozwolenie wydał.

§ 17. Plantator obowiązany jest do czasu odstawienia zbioru tytoniu Skarbowi Państwa o każdym elementarnem lub innym, bez winy jego powstałym zdarzeniu, które spowodowało zniszczenie lub uszkodzenie uprawianego przez niego tytoniu, donieść do 8 dni organowi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego powołanemu do nadzoru plantacji.

§ 18. Zaniechanie ze strony plantatora względnie gminy, przepisane w §§ 12, 13, 14, 15, 16 i 17, doniesienia pociąga za sobą wykluczenie od uprawy tytoniu w roku przyszłym, niezależnie od ewentualnych kar, przepisanych w ustawie o monopolu tytoniowym.

§ 19. Osobom, które otrzymały pozwolenie na uprawę tytoniu, wyda urząd powołany do wydawania

pozwoleni na uprawę bezpłatnie nasienie do uprawy tytoniu. W tym wypadku nie wolno osobom użyć innego nasienia do uprawy, pod zagrożeniem wykluczenia od uprawy tytoniu w roku następnym.

§ 20. Na obszarach, wymienionych § 1, ust. I i II wolno uprawiać tytoń tylko z nasieniem dostarczonego przez Dyрекcję Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 21. Uprawa innych ziemioplodów pomiędzy roślinami tytoniowymi jest zakazana; przekroczenie tego zakazu pociągnie za sobą wykluczenie plantatora od uprawy tytoniu w roku następnym.

§ 22. Produkcja nasienia dozwolona jest wyłącznie tylko na zamówienie urzędu, który wydał pozwolenie na uprawę. Plantatorowie obowiązani są w razie zamówienia nasienia zgodzić się na wybór potrzebnej ilości roślin nasiennych na ich plantacjach. Zrywanie liści z roślin, wybranych na nasienie, może nastąpić tylko za zezwoleniem urzędu, który nasienie zamówił. Plantatorowie, u których nasienia nie zamówiono, winni pędy wierzchołkowe i pączki kwiatów bezwarunkowo obłamywać.

§ 23. Za wzorowe prowadzenie uprawy tytoniu będą przyznane plantatorom nagrody pieniężne (premie) przy odstawieniu zbioru Skarbowi Państwa.

§ 24. Plantatorom, którzy na podstawie uzyskanego pozwolenia będą uprawiali tytoń na przestrzeni przynajmniej 1 ha, udzielić może Dyрекcja Polskiego Monopolu Tytoniowego za odpowiednim zabezpieczeniem bezprocentowe zaliczki pieniężne na rachunek należności za tytoń odstawiony Monopolowi Tytoniowemu.

§ 25. Uprawa tytoniu podlega urzędowemu nadzorowi. Nadzór ten wykonują organa Dyрекcji Polskiego Monopolu Tytoniowego kontroli skarbowej, policji państwowej, żandarmerji wojskowej oraz straży celnej.

Celem tego nadzoru jest stwierdzenie, czy plantator spełnia swoje zobowiązania przyjęte z uzyskaniem pozwolenia na uprawę tytoniu, tudzież czy nie dopuszcza się przekroczeń przepisów ustawy o monopolu tytoniowym, względnie rozporządzeń dotyczących uprawy tytoniu.

Organa powołane do wykonania nadzoru, uprawione są do wstępu na grunt, na którym tytoń jest uprawiany i do wszystkich miejsc i schowków, w których plantator tytoń przechowuje. Te czynności należy wykonywać w obecności plantatora lub członka jego rodziny oraz członka zarządu gminnego.

Każdy urząd, który wydał pozwolenia na uprawę tytoniu, tudzież organ Dyрекcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, który sprawuje nadzór nad uprawą tytoniu, obowiązany jest prowadzić kataster plantatorów swego okręgu. W katastrze tym należy zapisywać zmiany w osobie plantatora, w gruncie i przestrzeni uprawy, doniesienie plantatora i stwierdzone przekroczenia przepisów o uprawie.

§ 26. Na zasadzie art. 21 ustawy o monopolu tytoniowym wójtowie (naczelnicy gmin) obowiązani

są współdziałać w przyjmowaniu zgłoszeń o pozwolenie na uprawę tytoniu stosownie do postanowień §§ 6 i 7 niniejszego rozporządzenia, wspierać organa powołane do wykonywania nadzoru nad uprawą tytoniu w wykonywaniu ich czynności i uczestniczyć na żądanie tych organów w ich czynnościach, wreszcie podawać zgodnie z prawdą informację w sprawach uprawy tytoniu.

Wójtom (naczelnikom gmin) względnie wyznaczonym przez nich członkom zarządów gminnych, Dyрекcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wypłacać będzie za każdy dzień uczestniczenia w wykonywaniu czynności kontrolnych nad uprawą tytoniu wynagrodzenie w wysokości 5 zł.

§ 27. Ceny wykupna, sposób i termin dostawy tytoniu ustawi odrębne rozporządzenie.

§ 28. Warunki uprawy tytoniu dla celów ściśle naukowych i doświadczalnych określi w każdym poszczególnym wypadku Dyрекcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Zgłoszenia o pozwolenia na tę uprawę należy składać za pośrednictwem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych do Dyрекcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Wyższe uczelnie państwowe, państwowe szkoły rolnicze i zarządy państwowych ogrodów botanicznych mogą uprawiać tytoń w powyższych celach bez uprzedniego uzyskania pozwolenia, obowiązane są jednakże w wypadku, gdy założona przez nie plantacja doświadczalna obejmuje przestrzeń większą niż 10 m², zawiadomić o tem Dyрекcję Polskiego Monopolu Tytoniowego najpóźniej do końca czerwca 1925 r.

§ 29. Zezwala się na uprawę w celach zdobniczo-ogrodniczych następujących odmian rośliny tytoniowej: „Nicotiana affinis vel alata”, „Nicotiana Sanderiana” i „Nicotiana grandiflora atropurpurea”.

Osoby, które wymienione rośliny zasadziły i pielęgnują, obowiązane są zawiadomić o tem najpóźniej do końca czerwca r. 1925 miejscowy organ kontroli skarbowej.

Zaniechanie doniesienia pociągnie za sobą karę przewidzianą w art. 22 ustawy o monopolu tytoniowym.

§ 30. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Minister Skarbu: *W. Grabski*

18.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 30 grudnia 1924 r.

o zmianie rozporządzenia z dnia 11 września 1924 r. w sprawie ustanowienia ceł wywozowych na niektóre towary.

Na zasadzie art. 7 ustęp a) ustawy z dn. 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków cel-